

[Poul Hansen (Kalundborg).]

meget usikker overfor virkningen. Jeg tror derfor ikke på, at tanken kan tilmåles nogen praktisk betydning.

Men der er en ting ved de to ærede medlemmers taler, som jeg vil pege på, og som har virket forstemmende, ikke blot på os, der sidder her til venstre i salen, men også ude omkring, hvad jeg fik vidnesbyrd om på et møde, hvori jeg deltog ude i landet i aftes, og det er, at man i omtalen af hele prisproblemet kun havde kritik og krav til den ene side dels overfor regeringens økonomiske politik, dels overfor lønmodtagerne. Det var lønstigningerne, man så stærkt hæftede sig ved, både dem, der er sket, og dem, man forventer vil komme. Det var det, man så stærkt talte om og så stærkt advarede imod, men hele den anden side af sagen, hele avanceproblemet, de private næringsdrivendes forhold, opholdt man sig ikke ved, det sagde man meget lidt om. Det kan ikke undgå at gøre sin virkning på os at høre, at sådan er synspunkterne, og jeg har altså erfaring for, at det også har gjort sin virkning ude omkring. Jeg vil gerne gøre opmærksom på denne skævhed, kan jeg kalde det, i de ærede medlemmers behandling af problemet.

Jeg har heller ikke mange bemærkninger til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, men jeg vil dog gerne understrege, at den tale, det ærede medlem holdt her i tinget, var et nyt vidnesbyrd om, hvorledes vore hjemlige kommunister følger de sovjetrussiske synspunkter i tykt og tyndt. Det fremgik af det ærede medlems tale på et par måder. For det første manglede vi den sædvanlige påstand om, at Atlantpagten havde et aggressivt formål. Den påstand vil man altså ikke opretholde efter det, der senest er sket, og på den anden side slog det ærede medlem hr. Aksel Larsen en nydelig kolbøtte i spørgsmålet om Nordisk Råd. Det kneb måske nok lidt, men det ærede medlem kom dog rundt. Før et redskab til krigshetzens fremme, nu et middel i afspændingspolitikken, det var den bedømmelse, det ærede medlem havde overfor Nordisk Råd, og det kan være ganske interessant for os at konstatere, hvor nydeligt, man kunne næsten sige hvor lydigt, det ærede medlem følger med. Men det ærede medlems tale var også en bekræftelse på det, som bl. a. den højtærede statsmini-

ster har gjort opmærksom på i taler i sommer, at vore hjemlige kommunisters formål nu som før er at svække det vestlige, herunder også det danske demokratis forsvarsevne, og at deres formål nu som før er at skabe den størst mulige mistillid til folkestyret, den størst mulige mistillid og splittelse indenfor arbejderbevægelsen. I så henseende manglede der ikke noget i det ærede medlems tale, og vi konstaterer det blot og vil vide at indstille os derefter i fremtiden.

Mit parti kan ikke stemme for det ærede medlem hr. Viggo Starckes forslag om motiveret dagsorden. Jeg behøver ikke at anføre grunden dertil, den er allerede anført af den højtærede statsminister. Vi må anbefale at stemme imod forslaget.

Om det ærede medlems indlæg iøvrigt skal jeg ikke sige andet, end at det var de gamle, kendte synspunkter i en ny blanding, oven i købet en mindre charmerende blanding, end vi så ofte tidligere har hørt. Hvor lidt alvorligt vi skal tage retsforbundets synspunkter, blev også understreget ved det ærede medlem hr. J. M. Pedersens indlæg her i går.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for handel, industri og søfart, at hun ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om forlængelse af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for handel, industri og søfart (Lis Groes): Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om forlængelse af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger, vareforsyning m. v.

Loven blev sidst forlænget ved lov af 15. december 1954 og fik gyldighed for 1 år. Ved lovforslagets behandling her i tinget blev der sidste gang fra forskellig side vist betydelig interesse for at søge gennemført en revision og modernisering af loven. Regeringen og tingets flertal fandt imidlertid ved den sidste behandling, at det — alle forhold taget i betragtning — ville være rigtigt at forlænge loven.

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Ved bedømmelsen af, om tiden nu måtte være inde til en tilbundsående ændring af denne lovgivning, vil det være naturligt at se på den økonomiske, handelspolitiske udvikling her i landet såvel som i udlandet.

Til bedømmelse af landets økonomiske stilling har man været tilbøjelig til at fæstne sig ved eet enkelt tal, nemlig nationalbankens valutaopgørelse. Medens valutastillingen forringedes gennem 1954 og 1. halvdel af 1955, synes der siden 1. juli at være indtruffet en ændring i udviklingen til det bedre. Denne forbedring er indtruffet samtidig med, at vi indenfor et så vigtigt eksporterhverv som skibsfarten har kunnet regne med stigende fragtindtægt, ligesom turismen giver betydelig indtjening. Hele denne udviklingslinie synes at tyde på, at strømpilen er ændret.

Det samlede resultat af vor udenrigshandel viser dog, at importen for de første 8 måneder i år ligger knap 100 mill. kr. højere end i den samme periode i fjor. Denne stigning i importen er dog af ret begrænset omfang, ikke mindst når man tager prisstigningerne på en række vigtige råvarer i betragtning. Samtidig har udviklingen været den, at medens der har været fortsat stigning i importen af råvarer og halvfabrikata, så udviser importen af færdigvarer tilbagegang. Specielt kan der være anledning til at nævne, at der har været en mærkbar tilbagegang i importen af motorkøretøjer og tekstilvarer.

Selvom der således i den seneste tid har været træk i udviklingen, som man måtte opfatte med tilfredshed, har vi dog stadigvæk behov for konsolidering af vor valutariske stilling, og det må også af den grund være klart, at tiden ikke kan være inde til mere eller mindre letsindige eksperimenter, som ville blive en følge af, at man opgav vareforsyningslovgivningen. Dette er der vel næppe heller mange der for alvor ville tænke på, og grundlaget for en fortsættelse skulle således være klart, selvom der som nævnt tidligere har været tanker fremme fra forskellig side om revision af loven.

De betragtninger, regeringen gjorde sig, da loven sidst var til behandling, var, at udviklingen i valutasituationen ikke gjorde tidspunktet særlig egnet til at foretage en

mere almindelig revision, og når regeringen nu igen foreslår loven forlænget, er det ud fra en tilsvarende betragtning, at den økonomiske udvikling, herunder udviklingen i valutasituationen, endnu ikke har bragt os tilstrækkelig modstandskraft til at undvære et instrument som vareforsyningsloven.

Nu må man også huske, at den afvikling af restriktionerne, som man fra alle sider anser for ønskelig, i og for sig uden vanskelighed vil kunne finde sted indenfor den nuværende lovs rammer, således som det tidligere er sagt ikke alene fra min side, men også fra den tidligere handelsministers side. Afviklingen af restriktionerne har da også været fortsat i det forløbne år. Jeg minder således om, at vi i februar måned i år liberaliserede 38 pct. af dollarimporten og nu er i færd med at øge denne liberalisering til 55 pct. Endvidere udvidede vi frilisterne overfor EPU-området den 1. juli, hvorved liberaliseringsprocenten overfor dette landeområde blev forøget fra 76 til 78. Også på enkelt andre områder har afviklingen været fortsat, og dette viser i sig selv, at arbejdet i og for sig skrider tilfredsstillende frem indenfor den nuværende lovs rammer. Direktoratet for vareforsyning har således pr. 1. oktober i år kunnet nedsætte antallet af beskæftigede med yderligere 38 mand.

Der er dog stadig betydningsfulde områder tilbage, som gør bevarelsen af loven nødvendig, således den tilbageværende import- og eksportkontrol, kontrollen med valutatransaktionerne, som foretages gennem nationalbanken, og, på det interne forbrugsområde, automobilordningen.

Jeg har ved tidligere lejligheder omtalt, at også andre lande fortsat finder det nødvendigt at opretholde en lovgivning, der giver bemyndigelse til regulering på disse områder, og det kan, synes jeg, have interesse at meddele, at vi netop har fået oplysninger om, at man i Holland er i gang med at gennemføre en permanent lovgivning, der giver bemyndigelse til at kunne regulere udenrigshandelen, når forholdene tilsiger dette. Når jeg specielt nævner dette hollandske lovforslag, er det, fordi jeg synes, det for os er et interessant eksempel på det hensigtsmæssige i fortsat at have den fornødne lovhjemmel til at gribe ind i påkommende tilfælde.

[Ministeren for handel, industri og søfart.]

Jeg finder anledning til at gentage, hvad tidligere er sagt her i tinget og under udvalgsbehandling om vareforsyningslovens forlængelse, at forkæmperne for, at vi helt eller delvis afvikler vareforsyningsloven, ikke behøver at føle sig urolige og nære frygt for, at de i vareforsyningsloven givne bemyndigelser vil blive misbrugt. Der er i selve loven garantier for, at noget sådant ikke finder sted. Jeg behøver blot at minde om, at nye produktionsreguleringer og lignende kun kan gennemføres med tilslutning af folketingets vareforsyningsudvalg, og det er foreskrevet i loven, at det påhviler ministeren overfor udvalget at redegøre for mere betydende foranstaltninger, som gennemføres i medfør af loven, og at foranstaltninger af vidtrækkende betydning, som efter deres karakter egner sig til gennemførelse ved særlig lovgivning, bør gennemføres på denne måde. Der er således på sin vis en dobbelt garanti for på den ene side, at de allerede givne bemyndigelser ikke misbruges, og på den anden side at vidtrækkende foranstaltninger gennemføres ved særlig lov. Ingen ved, hvordan forholdene vil udvikle sig, men når vi ser andre lande ruste sig med lovgivning på disse områder, synes jeg, det ville være akavet og upraktisk, om man her i landet skulle stå magtesløs. Under lovforslagets behandling i udvalg kan dette spørgsmål drøftes nærmere, og jeg er naturligvis rede til, om det ønskes, at tage del i en sådan drøftelse, men vil gerne gentage, at jeg ikke finder, tiden er inde til en større revision af loven, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale forslaget om forlængelse af vareforsyningsloven til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Jeg skal udsætte mødet. Det genoptages kl. 13.

Mødet udsat kl. 11¹⁶.

Mødet genoptaget kl. 13.

Formanden: Folketingsmand Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker til

ministeren for offentlige arbejder at stille følgende spørgsmål:

„Er det ministerens opfattelse, at Hanstholm havn bør bygges færdig?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den ærede ordfører for udvalget til valgsprøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgsprøvelse (Edel Saunte): Efter at det høje ting har meddelt folketingsmand Kjældgaard orlov på grund af sygdom, har udvalget til valgsprøvelse behandlet spørgsmålet om hans stedfortræder. Udvalget har modtaget de forskellige nødvendige dokumenter fra indenrigsministeriet og har fået forelagt første stedfortræder, borgmester Rudolph Rasmussens tilsagn om at ville indtræde i folketinget som midlertidigt medlem under folketingsmand Kjældgaards sygdom.

Udvalget indstiller enstemmigt til det høje ting at godkende borgmester Rudolph Rasmussen som midlertidigt medlem af det høje ting.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af borgmester Rudolph Rasmussen som midlertidigt medlem af folketinget
vedtoges enstemmigt med 118 stemmer.

Forhandlingen om statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38 ved folketingsårets åbning genoptoges.

(Foregående forhandling findes i tidenden sp. 68, 149 og 206).

Erik Eriksen: Må jeg begynde med at sige, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards tale i forgårs jo i nogle henseender var en mærkelig tale. Det er, som om det ærede medlem med årene mere og mere giver efter for en fristelse, der vel flyder af medfødte naturanlæg, til at give os andre karakterer. Jeg kan godt se, at det ærede medlem står i en vanskelig situation, og jeg skal ingenlunde beklage mig over, at det gennem hans indlæg klart understreges, hvilket arbejde han har lagt i at finde frem til regeringens gode hensigter, og hvorledes han omvendt